

Een bijzondere ontmoeting Europese priesterarbeiders bezoeken presentiewerk in Heerlen

Rene Haustermans coördinator van Inloophuis *bieZefke* in Sittard
en *Hub Vossen* is Aalmoezenier Sociale Werken Bisdom Roermond

Op zaterdag 8 juni vond er een bijzondere ontmoeting plaats in Heerlen. Meer dan dertig priesterarbeiders uit geheel Europa bezochten enkele plekken van missionaire en diaconale presentie in Heerlen. Zij ontmoetten daar presentiewerkers uit Limburg.

Priesterarbeiders zijn priesters die deelnamen aan het sociale en werkzame leven van de maatschappij om hen heen. Als priester en/of religieus werken zij op de werkvloer in fabrieken, in de thuiszorg, aan de lopende band. Ze zijn zo present in de leefwereld van de gemeenschap waar ze deel van uit maken. Geen klerikale afstand, maar mens onder de mensen. Dienend en het kruis van medemens meddragend met missionaire presentie als uitgangspunt.

Present onder de armen

Alhoewel hij zelf het nooit zo betiteld heeft, is Charles de Foucauld de grondlegger van deze levenshouding. Foucauld stond een radicale armoede voor in een spiritualiteit die hij de 'weg van Nazareth' noemde. Hij zag hierin Jezus als rolmodel die in armoede leefde en in stilte werkte, voordat hij zijn publieke leven begon. Vanuit deze christelijke visie is vooral het apostolaat van wezenlijk belang. Er zijn te midden van de a/Ander. Zijn sleutelwoorden waren dan ook: 'vriendschap, verborgenheid (afzien van status) en aanwezigheid'. Geïnspireerd door Foucauld zijn nu nog priesters en leken actief in de wereld. Zij zijn wereldwijd verdeeld over 20 groepen die zo'n 13.000 leden tellen en in hun dagelijks leven, leven en werken te midden van mensen die gemarginaliseerd zijn. Kwetsbare medemens aan de randen van onze rijke westerse samenleving. In die geest kwamen op zater-

dag 8 juni zo'n veertig leden van de Europese Foucauld-groep naar Heerlen.

Verhalen uitwisselen

Aan het einde van de ochtend arriveerden zij aan de achterzijde van het nieuwe station van Heerlen. Vanuit het Duitse Herzogenrath, waar zij dit Pinksterweekend in verbondenheid verbleven en ervaringen uitwisselden. Deze zaterdag was er een 'excursie' naar diaconale projecten in Limburg. Hier kwamen ze luisteren naar de verhalen van pastores en diaconale werkers die dag in dag uit met mensen van de straat optrekken. Maar niet alleen de verhalen van de pastores waren interessant, ook de levensverhalen van de deelnemers aan de projecten. Vrijwilligers die ooit ook op straat geleefd hadden. Als vrijwilliger in de projecten trekken ze nu met de pastores en beroepskrachten op. Levens- en werker-ervaringen uit de verschillende diaconale en sociaalmaatschappelijke projecten in Heerlen werden gedeeld.

Samenwerking tussen drie organisaties

In Heerlen zien we dat de verschillende diaconale en sociaalmaatschappelijke projecten uitdrukkelijk met elkaar samenwerken. Zo is er een prachtige samenwerking tussen SchoonGMS, een laagdrempelig dagbestedingswerkplek voor mensen in de marge van de samenleving, de Andreasparchie in Heerlen Zuid en de Stichting Wijkpresentie Parkstad. Op alle drie de plekken is uitdrukkelijk oog en oor voor mensen in de marge. Mensen die de hectiek van de hedendaagse samenleving niet kunnen bijbenen en/of door omstandigheden (gezondheid of anderszins) aan de kant van de weg staan. Uitgerangeerd en niet in tel! Binnen deze diaconale projecten

Hub Vossen vertelt aan de gasten over de stationsomgeving in Heerlen [Fotograaf: Rene Haustermans]

is uitdrukkelijk wel oog en oor voor hen, worden levensverhalen gedeeld en gekeken naar wat mensen wel kunnen en wat hun eigen talenten zijn.

Aan de grote tafels bij SchoonGMS werden deze verhalen, bij een heerlijke, door enkele vrijwilligers voorbereide maaltijd, gedeeld. Deze en vele andere werk- en levensverhalen werden gedeeld. Taal was in deze gesprekken geen enkele barrière. Ook al kwamen de gasten uit verschillende landen, met een andere taal en cultuur. Rondom de eettafels werden de verschillende talen; Spaans, Frans, Duits, Engels en Nederlands verstaan. De gelijkgestemdheid oversteeg de taalbarrières.

Mijnindustrie stad

Na de maaltijd en inleidingen over het bijzondere sociaal-maatschappelijke en diaconale werk in Heerlen, werd het tijd om zelf met eigen ogen de ontwikkelingen in Heerlen te zien. Langs de randen van het centrum van Heerlen werd de geschiedenis van deze ooit zo welvarende mijnstad verteld. Aan het begin van de 20e eeuw was Heerlen nog maar een klein dorp. Dit dorp groeide in minder dan 50 jaar uit tot een welvarende stad en het kloppend hart van de bloeiende mijnindustrie in Limburg. Zo was Heerlen in het midden van de vorige eeuw nog een van de rijkste steden van Nederland. Om na de mijnsluiting in de jaren 70 te vervallen tot een stad met heel veel sociaal-maatschappelijke problemen. Hoge werkloosheid en groeiende armoede. Met als dieptepunt de enorme drugsoverlast rondom het station van Heerlen. Juist in deze context bleek de missionaire presentie goed te werken. Vanuit een kleine parochie aan de rand van het stadscentrum ontstond in het midden van de jaren 90 een bijzonder diaconaal project, van waaruit aandacht was voor de vele sociale problemen die de paro-

chiepastores in hun werk tegen kwamen. Doel van de missionaire presentie was niet om mensen naar de kerk te trekken, niet om het evangelie te verkondigen. Maar juist om kerk en evangelie te zijn te midden van kwetsbare medemensen. Mensen die uit de boot gevallen waren. De drop-outs van onze moderne Nederlandse samenleving. Fien Cruts geeft dit werk, met haar mensen, gestalte. Zo is zij de moeder van de wijk! Het luisterend oor voor velen.

Tijdens de wandeling gaf een van de priesterarbeiders het kernachtig weer: 'Het gaat niet alleen om de ontmoeting, maar vooral om gemeenschappelijk zijn; mens zijn onder de mensen'. Dat is precies wat de priesterarbeiders, maar ook de diaconale en presentiewerkers, toen en nu voor ogen hadden. Niet te werken vóór de mensen, maar mét de mensen!

Treinstation Heerlen

De wandeling en het bezoek werd afgesloten bij het nieuwe station van Heerlen. De plek waar ooit het verval van de bloeiende mijnstad het meest zichtbaar was, is nu omgetoverd tot een modern en hoogstaand architectonisch beeldbepalend beeld van een stad die haar recente geschiedenis probeert te vergeten. Maar bij het bestijgen van de enorme trappen, die mede toegang geven tot dure appartementen en het nieuwe stationsgebouw, is nog steeds de andere kant van Heerlen direct zichtbaar. Zijn kwetsbare en uitgetelde mensen in beeld, waar de Heerlense diaconale projecten zich nog steeds dag in dag uit voor inzetten.

Deze bijzondere ontmoeting van de Europese priesterarbeiders werd mede mogelijk gemaakt door een gift van de Stichting Steunfonds DISK.
www.steunfondsdisk.nl